

Развитие такой формы организации туризма в Казахстане особенно актуально для подготовки Всемирной выставки энергетического будущего EXPO2017, своевременного выявления потенциальных участников, включая университетскую среду, и приобретения местных исторических технологий туризма. В мировой практике экопарк Стокгольмский Университет (Швеция), Варна (Болгария), Наргский болиградский Государственный университет (Эстония), Россия, «Эко Парк» им. Бывшего Советского Союза Алтайского государственного университета. Культурное и экологическое образование для содействия научно-техническому прогрессу, особенно достижению безотходных технологий, природного и культурного наследия, а также улучшению экологической программы. Однако научно-методическая основа развития тепличных вузов пока недостаточно развита коммерциализация деятельности. Инновационный подход Казахстана к экотуризму, создание зеленых парков стабилизирует туристический рынок, привлекает туристов и иностранных инвесторов, развивает экологическую культуру, образование и науку.

Список использованных источников

1. Дроздов А.В. Основы экологического туризма. – М.: «Гардарики», 2005.– С. 187.
2. Государственная программа развития туризма в Республике Казахстан на 2007-2011 годы; Программа развития перспективных направлений туристской индустрии Республики Казахстан на 2010-2014 годы.
3. Р. Шайкенова, К.Р. Мамутова // Сборник статей Всероссийской научно- практической конференции «Экологический и этнографический туризм: становление, проблемы и перспективы развития», Хабаровск, 2009.
4. Сихимбаева Д.Р. Модель рентной экономики в недропользовании: Монография. «PalmariumAcademicPublishing», Germany, 2012. – 149 с.

ӘОЖ 338.48

ШЫҒЫС ҚАЗАҚСТАН ОБЛЫСЫНЫҢ ТУРИЗМ САЛАСЫНДАҒЫ ИННОВАЦИЯЛЫҚ ИНФРАҚҰРЫЛЫМДЫ ДАМУ

Маратова Нэйла Аянқызы
nmarati@bk.ru

Л.Н Гумилев атындағы ЕҰУ экономика факультетінің 4 курс студенті, Ғылыми жетекшісі-
э.ғ.к., қауымдастырылған профессор Муталиева Ляйля Маратовна,
Нұр- Султан, Қазақстан

Инновациялық аймақты дамыту инновациялық экономиканың негізгі құрамдас бөліктерінің бірі. Ол жоғары технологиялық экономика инновациялық процесті қолдау үшін тиімді инновациялық жүйені және институционалдық құрылысты талап етеді.

Қазақстан үшін инновациялық даму - бұл шешімдер қабылдаудың барлық деңгейлерінде жаңа технологияларды құру, енгізу және коммерцияландыру арқылы экономикалық өсу жолындағы жүйелік шектеулерге жауап беру тәсілі. Қазақстан экономикасының жаңа түрінің пайда болуының кепілі жаңа технологияларға ауқымды инвестициялар салу, білім базасын үздіксіз жаңарту үшін жағдай жасау және халық үшін жаңа жоғары технологиялық өнімдер мен қызметтерді енгізу болып табылады. Экономиканың дамуында елде жаңа инфрақұрылым құрудың негізі болып табылатын ақпараттық-коммуникациялық технологиялар маңызды рөл атқарады. Қазақстандық компаниялардың инновациялық белсенділігі төмен қайта өңдеу өнімдерін өндіретін салаларда байқалады.

Әлемдік экономикада жеңіл металлургия және машина жасау саласымен қатар туризм бойынша бүкіл әлеммен бәсекелесуге мәжбүр. Технологиялық заманда жалпы туризм саласы инновациялық өзгерістерді талап етеді. Туризмдегі инновациялық үдеріс нақты сипатқа ие. Ол бір жағынан туризм нарығы мен клиенттердің қанағаттану дәрежесі арқылы, екінші жағынан, туристік ұйымдардың, аймақтағы өнеркәсіп органдарының, жергілікті өзін-өзі басқару

органдары мен қоғамдық ұйымдардың бірлескен шешімдер қабылдауы арқасында, сонымен қатар саланы жергілікті халықтың бағалауы арқасында танылады.

Шығыс Қазақстан облысы отандық және шет ел туристтерін қысқы спорттық туризмімен, емдік ресурстары және технотуризммен қызықтыруда. Закон.kz веб сайтында 2019 жылғы 8 мамырдағы мәліметтері бойынша ҚР Елбасы Нұрсұлтан Әбішұлы: «Алакөл Қазақстандағы ең көп баратын орынға айналуы тиіс» деп айтқан болатын. Соған орай ҚР туристік саласын дамытудың 2025 жылға дейінге мемлекеттік бағдарламасы бойынша жұмыстар жүргізіле бастады.

Қазақстандағы инновациялық үдерістер- бұл елдік саясат сияқты нарықтық механизмдер ғана емес, мемлекет жаңа экономиканы құру талаптарына сәйкес келетін институттардың ұлттық жүйесін құруға шешуші әсер етуі мүмкін. Индустриялық-инновациялық саясатты, инновациялық қызметті, инфрақұрылымдық операцияларды жетілдіру үшін, сондай-ақ «Қазақстанның Даму Банкі» АҚ, «Қазақстанның инвестициялық қоры» АҚ, «Ұлттық инновациялық қор» АҚ, және т.б. үлгісінде жұмыс істейтін институттардың еркін экономикалық аймақ құрылып, жұмыс істейді. Бұл кезеңде өнеркәсіпті жаңғырту және экономиканы әртараптандыру контекстінде жобаларды іске асыру мәселесі шешілуде.

Шығыс Қазақстан облысы үшін туристер арасында қолайлы ақпараттық жүйені құрумен байланысты мынадай проблемалар тән:

- базалық физикалық инфрақұрылымның болмауы немесе дамымауы (автотуризмге арналған қолайлылықтар: белгілер, тұрақтар, орналастыру орындары);
- елдің нақты туристік құралдары туралы білім деңгейінің төмендігі (ақпараттардың аздығы);
- барлық қол жетімді туристік сегменттерден туристік өнімнің болмауы (әрқайсысы оқшауланған түрде жұмыс істейді);
- ел туризмінің жалпы сәйкестілігінің жетіспеушілігі, сондай-ақ жеке сектордағы утиленген (біртепті) көзқарас.

Бүгінгі таңда сәттілікке жету үшін инновацияға арнайы немесе құрылымданбаған тәсілден шығу керек. Ұйымдар тиісті процестерді, әдіснамалар мен қосалқы технологияларды енгізу арқылы инновацияларды мақсатты және мақсатты түрде ынталандыруы керек. Ұйымдар инновацияға жүйелі көзқарасты бір кездері тиімділік пен сапаға жақындағандай қабылдауы және инновациялық инфрақұрылымды орналастыруы керек. (1- сурет).

1-сурет. Инновациялық инфрақұрылымды құраушы бөлшектер.

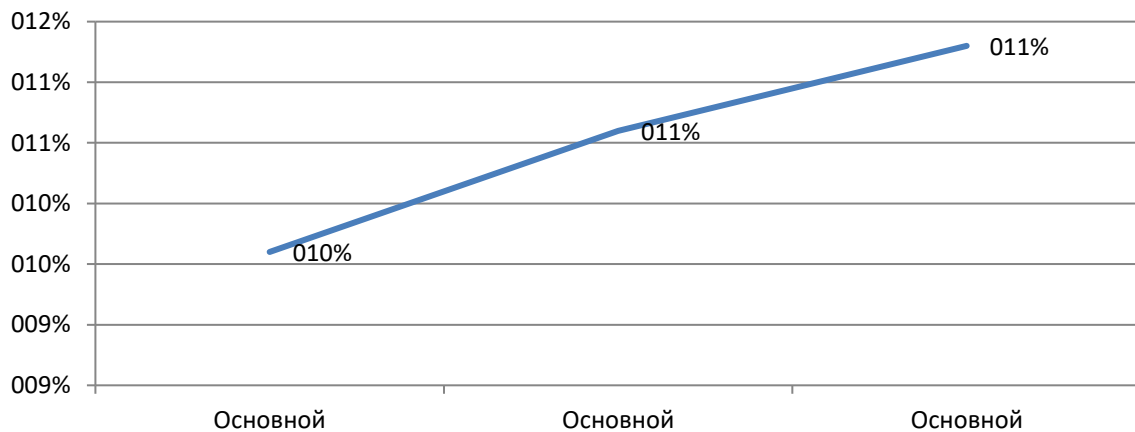
Суретте адамның жеке қасиеттері мен физикалық байланыстары инновациялық инфрақұрылымның маңызды бөлшегі ретінде көрсетілген. Адамзаттың фотографиялық жады, білім мен дағдыларды ескеру және егжей-тегжейлі зерттеу қабілеттіліктерінің арқасында көптеген жүйелі инновациялар мүмкін болады. Бірлескен жұмыс әр адамның ойлау қабілетін

арттыратын синергияны тудырады. Ынтымақтастық жалпы түсінік қалыптастыруға көмектеседі және ешкім жалғыз дамыта алмайтын жаңа идеялардың бірлескен құрылуына ықпал етеді. Төмендегілер сияқты бірлескен технологияларды біріктіру қажет болады.

Инновациялық экономика біздің әлемде үлкен және ауқымды толқындарды жандандыру керек. Соңғы бірнеше онжылдықта жасалған жаңалықтар біздің өмір салтымызды, бизнес жүргізу және тұтыну тәсілімізді, басқалармен қарым-қатынасымыз бен бағалайтын нәрселерімізді өзгертті. Экономиканың бұл түрі біздің күнделікті өмірімізді жеңілдетіп, ыңғайлы етіп, барлығын дерлік жасаудың жылдам әрі жақсы әдістерін жасады. Бұл дегеніміз, адамдар қалағанын істеріне және қызығушылықтарына уақыттың әлде қайда босағанын көрсетеді.

Инновациялық экономиканы АҚШ экономикасының соңғы онжылдықтарындағы мысалынан көруге болады. Экономиканы алға жылжыту үшін капитал қажет болғанымен, ол драйвер (driver of economic) болмады.

Дамығын елдер тәжірибелерінің көрсетуі бойынша, елдің бәсекеге қабілеттілігін арттырудағы және тиімді инновациялық инфрақұрылымды дамытудағы негізгі фактор ол академиялық және өндірістік ғылым арасындағы тығыз байланыстың болуы. Қазақстан бойынша кәсіпорындардың инновациялық белсенділік деңгейі 2019 жылдың соңында 11,3% - ды құрайтын өсімді көрсетті. (2- сурет)

2- сурет. ҚР кәсіпорындар инновациялық белсенділік деңгейі.

Суретте көрсетілгендей, салыстырмалы түрде, 2018 жылы көрсеткіш 10,6% -ды, 2017 жылы - 9,6% -ды құрады. 2018 жылмен салыстырғанда 2019 жылы Қазақстанда инновациялық өнім көлемі 4,7% -ға өсіп, 1113,6 млрд теңгені құрады, бұл ретте оның жалпы ішкі өнімдегі үлесі 1,60% құрайды.

Әлемдік практикада жұмыс істейтін инновациялық саясатты дамыту және жаңа нарықтарды қалыптастыру процесін ынталандыру үшін ерекше инновациялық инфрақұрылымдар:

- жол карталар, туристік инновациялық инфрақұрылым, олар жаңа өнімдерді енгізу тәуекелдерін азайтуға және әзірлеуші топтардың күш-жігерін үйлестіруге мүмкіндік береді;
- болашақтың көзқарасын қалыптастыруға мүмкіндік беретін әртүрлі сарапшылар кәсіби мамандар орталықтары;
- мамандандырылған білім беру орталықтары (Стэнфорд университеті мен басқа да университеттерді мысалы ретінде), ғалымдар мен инженерлерді ғана емес, сонымен қатар инновациялық жобаларды алға жылжытуға қабілетті кәсіпкерлерді дайындауға мүмкіндік беретін институттар мен мектептер;
- технологиялар коммерцияландыру және жаңа идеяларды қарастыратын маркетингтік орталықтары және т. б.

Аталған шараларды іске асыру, сондай-ақ отандық кәсіпорындардың инновациялық белсенділігін одан әрі арттыру үшін қазіргі уақытта бәсекелестік артықшылықтары бар шаралар жүйесін әзірлеу және іске асыру маңызды. Қазақстанның ұлттық инновациялық жүйесінің болашақ бейнесі елдің өзінің ішкі инновациялық әлеуетін жұмылдыру мүмкіндіктеріне де, әлемдік инновациялық кешенде лайықты орын алу қабілетіне де байланысты болады.

Пайдаланылған әдебиеттер тізімі:

1. ҚР статистика комитеті [Электрондық ресурс]. – Кіру тәртібі: <http://stat.gov.kz/>
2. ҚР туристік саласын дамытудың 2019-2025 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасы [Электронды ресурс]. – Кіру тәртібі: <https://primeminister.kz/ru/gosprogrammy/gosudarstvennaya-programma-razvitiya-turistskoy-otrasli-rk-na-2019-2025-gody-9113437>
3. Bloomberg Дүниежүзілік қаржы-экономикалық жаңалықтар агенттігі [Электронды ресурс]. – Кіру тәртібі: <https://www.bloomberg.com/>
4. ҚР ақпараттық порталы [Электронды ресурс]. – Кіру тәртібі: <https://kaz.zakon.kz/4917496-elbasy-alak-l-aza-stan-boyunsha-e-k-p.html>

ӘОЖ 338.48

КИБЕРСПОРТ – ОҚИҒАЛЫҚ ТУРИЗМ ТҮРІ РЕТІНДЕ

Мурат А.Е. Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия Ұлттық Университетінің 3-курс студенті,
ғылыми жетекшісі -
аға оқытушы Қожаназар А.Ш. Нұр-сұлтан қ., Қазақстан

Туристік индустрияда шомылу немесе жағажай туризмі сияқты дәстүрлі демалыс түрлеріне сұраныстың төмендеу тенденциясы бар және туристік ұсыныстардан жаңа түрлерге сұраныс артып келеді.

Киберспорт- оқиғалық туризмінің бір түрі ретінде бұл үшін жарқын ұсыныс болып табылады. Бүгінгі таңда ойын компаниялары әлемдегі ең жылдам дамып келе жатқан бизнес түрлерінің бірі болып табылады. Бұл салаға тартылған адамдардың саны жыл сайын артып келеді. Жаңа компаниялар, жаңа өнімдер пайда болып жатыр, себебі қазіргі таңда көптеген адамдар видео ойындар ойнайды. Компьютерлік технологиялар дамыған сайын, өндіріс көлемі артып, ойын индустриясының әсері жаңа деңгейге көтерілді. Бейне ойындарға арналған көрмелер мен жарыстар жүздеген мың келушілерді жинайды, бұл үлкен спорттық іс-шаралармен салыстыруға болады [1].

Бүгінгі таңда киберспорт - бұл қарқынды дамып келе жатқан ойын - сауық саласы, бір жағынан спорттың айқын белгілері бар, екінші жағынан - шоу-бизнес, үшінші жағынан-жоғары технологиялар (сурет 1).

